

Briselē, 24.1.2014.
COM(2014) 22 final

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

par Eiropas Savienības sporta darba plāna 2011.–2014. gadam īstenošanu

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

par Eiropas Savienības sporta darba plāna 2011.–2014. gadam īstenošanu

1. IEVADS

Pēc sporta iekļaušanas Lisabonas Līgumā un saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 165. pantu Eiropas Savienība (ES) un dalībvalstis stiprināja savstarpējo sadarbību, cenšoties tālāk attīstīt Eiropas dimensiju sportā.

Pēc Komisijas 2011. gada Paziņojuma par sportu¹, līdz ar Padomes rezolūciju par Eiropas Savienības sporta darba plānu 2011.–2014. gadam² tika atvērta jauna lappuse Eiropas sadarbībai sporta politikas jomā. Pirmo reizi dalībvalstis, Padomes prezidentvalstis un Komisija tika aicinātas sadarboties, balstoties uz pieņemtajiem pamatprincipiem, lai vērstu uzmanību uz prioritārajiem jautājumiem (“godprātīgums sporta nozarē”, “sporta sociālās vērtības”, “sporta ekonomiskie aspekti”) un lai īstenotu konkrētas darbības³. Jomā, kurā ES ir atbalstoša kompetence, šis darba plāns sniedza vērtīgu pamatu visu dalībnieku saskaņotai sadarbībai, savstarpēji respektējot dalībvalstu un ES kompetences.

Lai atbalstītu ES sporta darba plāna 2011.–2014. gadam (turpmāk arī “Darba plāns”) īstenošanu, tika ieviestas jaunas darba metodes sporta jomā, proti, ekspertu grupas, kā arī tika nostiprinātas dialoga struktūras. Komisija tika aicināta sagatavot ziņojumu par Darba plāna īstenošanu, ko varētu izmantot par pamatu jaunam darba plānam, sākot no 2014. gada vidus.

Šajā ziņojumā izvērtēta darbību īstenošanas attīstība saskaņā ar Darba plānā minētajiem prioritārajiem jautājumiem, un pārskatīta ieviesto darba metožu lietošana, cita starpā, ekspertu grupu darba piesaistīšana⁴, dalībvalstu iesniegtās rakstiskās atsauksmes⁵ un apspriešanās ar ieinteresētajām personām⁶. Ņemot vērā šo novērtējumu, Komisija ir izdarījusi savus secinājumus.

2. ATTĪSTĪBA, ĪSTENOJOT KONKRĒTAS DARBA PLĀNA DARBĪBAS

Kopumā darbības, kas veiktas saskaņā ar Darba plānu, nodrošināja ļoti labu rezultātu sasniegšanu noteiktajās prioritārajās jomās. To apstiprināja apspriede — lielākā daļa dalībvalstu (DV) vienojās, ka Darba plānam ir bijusi pozitīva ietekme uz sporta nozari viņu valstī (24 DV) un būtiska ietekme uz attīstību (24 DV) un sporta politikas īstenošanu valsts līmenī (19 DV). Darba plāns kopumā atbilda valdību izvirzītajām prasībām (25 DV), bija vērsts uz vēlamajām prioritātēm (25 DV) un radīja auglīgus rezultātus saistībā ar politikas procesiem (24 DV). Šim pozitīvajam novērtējumam kopumā piekrita arī ieinteresētās personas sporta jomā. Mazāk pozitīvi dalībvalstis vērtēja Darba plāna ietekmi uz sporta politikas procesiem ārpus ES (16 DV). Turpmākajās sadaļās aprakstīta attīstība prioritāro darbību īstenošanā, kā arī norādītas citas ES politikas jomas, kurās ir ņemti vērā sporta aspekti.

¹ COM(2011) 12 galīgā redakcija, 18.1.2011.

² OV C 162, 1.6.2011., <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/11/st09/st09509-re01.en11.pdf>.

³ Darba plāna I pielikums.

⁴ Ekspertu grupu ziņojumi: http://ec.europa.eu/sport/library/consultation-and-co-operation_en.htm.

⁵ Atbildes no 27 dalībvalstīm: <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/b22/eu-workplan-sport-results-consultation-ms.pdf>.

⁶ Apspriešanās darbsemināri 2013. gada ES Sporta forumā; rakstiskas atsauksmes no ieinteresētajām personām.

2.1. 1. darbība. Sagatavot ES komentāru projektu Pasaules Antidopinga aģentūras (PAA) kodeksa pārskatīšanai

ES un tās dalībvalstis joprojām ir stingri apņēmušās cīnīties pret dopinga lietošanu, kā arī nodrošināt samērīgumu un cieņu pret ES un nacionālajām vērtībām, likumīgajām tradīcijām un piemērojamiem tiesību aktiem. Komisijas piezīmes, kas izteiktas tās 2011. gada Paziņojumā par sportu, paliek spēkā. Lai gan Pasaules Antidopinga aģentūras (PAA) mērķis ir nodrošināt saskaņotu pieeju dopinga kontrolei, Eiropas Savienībā sportistu individuālās tiesības tiek aizsargātas, tādēļ ir jāpanāk elastība un jāveic nepieciešamie pielāgojumi, lai panāktu atbilstību ES un valsts likumdošanai.

Antidopinga ekspertu grupas (*XG AD*) komentāri attiecībā uz PAA Kodeksa pārskatīšanu tika sagatavoti un iesniegti Padomei četros secīgos posmos, kas sekoja pēc apspriešanās posma ar PAA.⁷ Līdzīgi — trijos posmos — ES izteica komentārus par starptautiskajiem standartiem, kas attiecas uz Kodeksu.⁸ Savā ceturtajā ieguldījumā ES paplašināja visaptverošo priekšlikumu PAA strādāt pie attiecīgiem nesaistošo vadlīniju dokumentiem, lai papildinātu attiecīgo kodeksu un starptautisko standartu noteikumus kā daļu no īstenošanas procesa pēc 2015. gada.

2.2. 2. darbība. Iesniegt tādu ieteikumu kopumu par dopinga apkarošanu atpūtas sportā, ko var piemērot gan ES, gan valstu līmenī

Padome 2012. gadā nobalsoja par *XG AD* mandāta pagarināšanu, “lai savāktu, tostarp sadarbojoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, labāko praksi cīņā pret dopingu atpūtas sportā ES dalībvalstīs un uz šā pamata līdz 2013. gada beigām iesniegtu ieteikumu kopumu, ko var izmantot gan ES, gan valstu līmenī”. Ekspertu grupa “Dopings atpūtas sportā” ir sagatavojusi priekšlikumu un iesniegs to Padomei.

2.3. 3. darbība. Izstrādāt Eiropas dimensiju sporta godprātības jomā, sākotnējo uzsvāru liekot uz spēļu rezultātu pasūtīšanas apkarošanu

Spēļu rezultātu pasūtīšana ir viens no visnopietnākajiem draudiem godprātīgam sporta nozarē, šādas pasūtīšanas apkarošana ir daļa no Komisijas prioritātēm tādās jomās kā sports, cīņa pret korupciju un tiešsaistes azartspēles attiecībā uz tādu negodīgu spēles rezultātu noteikšanu, kas ir saistīti ar derībām.⁹ Eiropas Parlaments pieņēma arī vairākas atbilstīgas rezolūcijas.¹⁰ Padome 2011. gada novembrī pieņēma secinājumus šajā jomā.¹¹ Ekspertu grupas par labu pārvaldību (*XG GG*) darbs bija svarīgs ieguldījums virzībā uz starpnozaru sadarbības un koordinācijas uzlabošanu ES un starptautiskā līmenī, jo tā pirmo reizi pulcēja visas ieinteresētās personas ES mērogā. Grupas ieteikumi bija pamatā prezidentūras

⁷ Pirmais ES ieguldījums pārskatīšanā, ko Padome pieņēma 2012. gada 14. martā un iesniedza PAA, aptver esošo 2009. gada Kodeksu. Otrais ES ieguldījums, ko Padome pieņēma 2012. gada 5. oktobrī un iesniedza PAA, aptver 2015. gada Kodeksa projekta 1.0. versiju. Trešais ES ieguldījums, ko Padome pieņēma 2013. gada 28. februārī un iesniedza PAA, aptver 2015. gada Kodeksa projekta 2.0. versiju. Ceturtais ES ieguldījums, ko Padome pieņēma 2013. gada 22. jūlijā un iesniedza PAA, aptver 2015. gada Kodeksa projekta 3.0. versiju.

⁸ Otrais ES ieguldījums pārskatīšanā attiecas uz esošajiem starptautiskajiem standartiem (dažādi pieņemšanas vai pārskatīšanas gadi). Trešais ES ieguldījums attiecas uz 2015. gada Starptautisko standartu projekta 1.0. versiju. Ceturtais ES ieguldījums attiecas uz 2015. gada Starptautisko standartu projekta 2.0. versiju.

⁹ Komisijas Paziņojumi: COM(2011)12 galīgā redakcija; COM(2011)308 galīgā redakcija; COM(2012)596 galīgā redakcija.

¹⁰ Eiropas Parlamenta 2009. gada 10. marta Rezolūcija (2008/2215 (INI)), 2011. gada 15. novembra Rezolūcija (2011/2084 (INI)), 2012. gada 2. februāra Rezolūcija (2011/2087 (INI)), 2013. gada 10. septembra Rezolūcija (2012/2322(INI)).

¹¹ Padomes secinājumi par cīņu pret spēļu rezultātu iepriekšēju pasūtīšanu (2011/C 378/01).

secinājumiem, kas tika pieņemti 2012. gada novembrī¹², un tie bija noderīgi arī atvieglojot Nikosijas Deklarācijas par cīņu pret spēļu sarunāšanu apstiprināšanu 2012. gada ES Sporta forumā¹³. Grupa strādāja ciešā sadarbībā ar paralēlām iniciatīvām no Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK) un Eiropas Padomes puses, tā puda atbalstu Starptautiskajai konvencijai pret manipulācijām ar sporta rezultātiem, kas tika pieņemta Eiropas Padomes aizbildnībā.

Komisija pārstāv ES notiekošajās sarunās par šo konvenciju, pamatojoties uz diviem Padomes lēmumiem, ar ko paredz attiecīgos sarunu risināšanas norādījumus.¹⁴ Sagaidāms, ka Konvencija būs sagatavota parakstīšanai un ratifikācijai 2014. gadā; tā varētu radīt noderīgu sistēmu, kas stiprina attiecīgo ieinteresēto personu starptautisko koordināciju un sadarbību. Attiecībā uz tādām darbībām, kas vērstas pret spēļu rezultātu iepriekšēju pasūtīšanu, Komisija plāno 2014. gadā pieņemt Ieteikumu par labāko praksi, kā novērst un apkarot ar derībām saistītu spēļu rezultātu iepriekšēju pasūtīšanu, kas sekmētu sporta organizāciju, derību operatoru un regulatoru pārrobežu un starpnozaru sadarbību. Šajā sakarā Komisija ir uzsākusi divus pētījumus, kas vispārīgi runājot attiecas uz 1) informācijas apmaiņu starp attiecīgajām ieinteresētajām personām un ziņošanu par aizdomīgām derībām un uz 2) noteikumiem par riska novērtējumu un interešu konfliktu pārvaldību.

2.4. 4. darbība. Izstrādāt pārredzamības principus attiecībā uz labu pārvaldību

Komisijas 2011. gada Paziņojumā par sportu ir norādīts, ka laba pārvaldība ir priekšnosacījums sporta organizāciju autonomijai un pašregulācijai. Ņemot vērā iepriekš minēto, *XG GG* darbs tika vērst uz principu kopuma noteikšanu attiecībā uz labu pārvaldību sportā. Tika izmantota no dalībvalstīm saņemtā informācija, kā arī labās prakses paraugi, kas apkopoti no ieinteresētajām personām un citām organizācijām sporta jomā. Ierosinātie principi veido minimālos standartus, kurus var sasniegt dažādas sporta organizācijas. Ierosinātā pieeja ir elastīga un ļauj ņemt vērā dažādus adresātus, uz kuriem šie principi attiecas. Tā vietā, lai ierosinātu stingrus izpildes pasākumus, piemēram, saistot valsts iestāžu piedāvāto finansiālo atbalstu ar nosacījumu par principu ievērošanu, grupa ierosināja pakāpenisku pieeju, kas balstīta uz pirmo posmu, kurā attiecīgo sporta organizāciju pārstāvji saņemtu atbilstošu izglītību un informāciju. Spēcīgāki atbilstības nodrošināšanas rīki var tikt paredzēti vēlāk, ja tas būtu nepieciešams.

2.5. 5. darbība. Risināt apzinātās problēmas saistībā ar sporta aģentu profesijas pieejamību un pārraudzību, kā arī spēlētāju pāreju komandu sporta veidos

Rezultāti, kas tika iegūti 2013. gadā veiktajā neatkarīgajā pētījumā par spēlētāju pārejas ekonomiskajiem un juridiskajiem aspektiem¹⁵ un pētījumā par sporta aģentiem Eiropas Savienībā¹⁶, kā arī ES konferences par sporta aģentiem¹⁷ secinājumi veidoja *XG GG* darba pamatu saistībā ar 5. darbību. Grupas pieņemtie ieteikumi būtu jāskata Starptautiskās futbola federācijas (*FIFA*) pašreizējā darba kontekstā saistībā ar spēlētāju aģentu licencēšanas sistēmas pārveidi. Lai arī futbolam grupas darbā bija pievērsta galvenā uzmanība, diskusijās tika analizēti arī citi komandu sporta veidi.

Grupās ieteikumi ir adresēti galvenokārt ieinteresētajām pusēm sporta jomā un, atzīstot sporta jomas autonomiju noteikumu pieņemšanā, tā vienlaikus atgādina, ka ir jāievēro piemērojamie

¹² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/133873.pdf

¹³ <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/b1/eusf2012-nicosia-declaration-fight-against-match-fixing.pdf>

¹⁴ Padomes Lēmumi Nr. 10178/13 un Nr. 10180/13.

¹⁵ <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/f-studies/cons-study-transfers-final-rpt.pdf>

¹⁶ http://ec.europa.eu/sport/documents/study_on_sports_agents_in_the.pdf

¹⁷ http://ec.europa.eu/sport/library/sport-and_en.htm#C10_Sports-Agents

tiesību akti, jo īpaši ES tiesības. Tiek ierosināts, lai sporta kustība uzlabotu pārredzamību darījumos, kas attiecas uz spēlētājiem un aģentiem, un izveidotu stingrāku jaunāko spēlētāju aizsardzību. Komisija uzskata, ka attiecīgās ES nozaru sociālā dialoga komitejas ir piemērots forums, lai apspriestu to, kā ieteikumi attiecas uz darba tiesību piemērošanu.

2.6. 6. darbība. Izstrādāt priekšlikumu Eiropas norādēm par paralēlu profesionālo izaugsmi

Arvien vairāk sportistu jau jaunībā saskaras ar problēmām, kā apvienot savu sportisko izaugsmi ar izglītību vai darbu. Atbildot uz Eiropadomes 2008. gadā izteikto aicinājumu stiprināt dialogu par “paralēlu profesionālo izaugsmi”¹⁸, Komisija savā 2011. gada Paziņojumā par sportu aicināja izstrādāt norādes par paralēlu profesionālo izaugsmi. Pamatojoties uz Padomes pilnvarojumu, Sporta izglītības un apmācības jautājumu ekspertu grupa (*XG ETS*) ar šīs jomas specializētu ekspertu palīdzību sagatavoja ES norādes par sportistu paralēlu profesionālo izaugsmi. Noteiktajiem pasākumiem galu galā vajadzētu palīdzēt Eiropas sportistiem uzrādīt labu sniegumu, konkurēt augstā starptautiskā līmenī, izvairīties no situācijas, kad jāpamet izglītība vai sports, kā arī sagatavoties darbam pēc savas sportista karjeras beigām. Padome norādes novērtēja atzinīgi, iekļaujot tās savos 2013. gada secinājumos par paralēlu profesionālo izaugsmi, un ierosināja konkrētas darbības, kuru mērķis ir uzlabot sportistu iespējas apvienot studijas vai darbu un sportista karjeru.¹⁹ Padome atzina paralēlas profesionālās izaugsmes Eiropas dimensiju, ņemot vērā, ka talantīgi izlases sportisti bieži uzturas ārzemēs. Lai slēgtu starptautiskas vienošanās, būs nepieciešama ciešāka sporta organizāciju, izglītības iestāžu, valsts mācību centru un atbalsta pakalpojumu sniedzēju sadarbība.

2.7. 7. darbība. Turpmāka rīcība saistībā ar sporta jomas kvalifikāciju iekļaušanu valsts kvalifikācijas sistēmās (NKI), atsaucoties uz Eiropas kvalifikācijas sistēmu (EKI)

ES sporta ministri 2010. gadā pauda vēlmi turpināt ieviest sporta jomā Eiropas kvalifikāciju sistēmu (EKI) un aicināja dalībvalstis panākt to sporta jomas kvalifikāciju atbilstību šīm sistēmām.²⁰ Izstrādājot savu darba plānu, Padome nolēma sekmēt turpmāku rīcību šajā jomā. *XG ETS* 2013. gada rudenī sniedza visaptverošu ziņojumu, izmantojot arī atsevišķu valstu iesniegtos ziņojumus, par tādu kvalifikāciju iekļaušanu, kas tiek iegūtas, izmantojot izglītības pakalpojumu sniedzējus. Ziņojumā secināts, ka ir panākta virzība sporta kvalifikāciju iekļaušanā NKI formālās izglītības jomā un ka to sporta kvalifikāciju iekļaušana NKI, kas iegūtas valsts sporta organizāciju apmācību sistēmā, ir radījusi vairākus svarīgus uzdevumus, kas jārisina valsts līmenī. Tas liecina par nepieciešamību atbalstīt sporta federācijas, lai tiktu pilnveidotas zināšanas par esošo izglītības programmu pārveidošanu un jaunu programmu izveidošanu. Būs nepieciešama darbība valstu un Eiropas līmenī, tostarp valsts kvalifikāciju saskaņošana ar starptautisko sporta federāciju starptautiskajiem kvalifikācijas standartiem. Saskaņā ar grupas viedokli Padomei vajadzētu veikt pasākumus šajā jomā un atbalstīt turpmāku visu sporta kvalifikāciju iekļaušanu NKI. To varētu skatīt Eiropas prasmju un kvalifikācijas telpas izveidošanas kontekstā.

2.8. 8. darbība. Izskatīt veidus, kā sekmēt veselību veicinošas fiziskās aktivitātes un iesaisti tautas sportā

Saskaņā ar pašreizējo darba plānu sporta jomā tika veicināta attīstība, lai palielinātu cilvēku informētību par veselību veicinošām fiziskajām aktivitātēm (*HEPA*) ES politikas jomās,

¹⁸ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st17/st17271-re01.en08.pdf>

¹⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:168:0010:01:EN:HTML>

²⁰ http://ec.europa.eu/sport/documents/summary_be_presidency_imm_en.pdf

ņemot vērā zemos fiziskās aktivitātes rādītājus Eiropas Savienībā, kas nozīmē ievērojamas tiešās un netiešās ekonomiskās izmaksas. Savos 2012. gada secinājumos par *HEPA* veicināšanu Padome atzina, ka ir nepieciešama papildu rīcība.²¹ Pamatojoties uz Sporta, veselības un dalības jautājumu ekspertu grupas (*XG SHP*) ieteikumiem, uz ieinteresēto personu ieguldījumu un pētījuma rezultātiem, Komisija izstrādāja jaunu politikas iniciatīvu saistībā ar *HEPA*.²² Pamatojoties uz to, 2013. gada novembrī Padome pieņēma Ieteikumu *HEPA* veicināšanai visās nozarēs, kas atbalstīs dalībvalstis to centienos izstrādāt un īstenot efektīvu *HEPA* politiku, ņemot vērā ES Fiziskās aktivitātes pamatnostādnes.²³ Ieteikuma pamatā ir esošās iniciatīvas attiecībā uz fizisko aktivitāti. Tā īstenošanai no 2014. gada būs nepieciešama politikas koordinācija valsts līmenī, kā arī sadarbība ar attiecīgajām ES struktūrām un ar Pasaules Veselības organizāciju (PVO).

Fiziskajai aktivitātei ir pievērsta pastiprināta uzmanība arī saistībā ar Savienības veiktajiem pasākumiem attiecībā uz aktīvām vecumdienām, jo īpaši turpmāko pasākumu kontekstā pēc 2012. gada — Eiropas gada aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei. Padomes 2012. gada 6. decembra Pamatprincipi²⁴ aicina dalībniekus nodrošināt fiziskās un garīgās aktivitātes iespējas, kas būtu pielāgotas gados vecāku cilvēku spējām. *XG SHP* izstrādāja principus attiecībā uz sporta jomas ieguldījumu aktīvā novecošanā, kuri tika iestrādāti šajā procesā un kurus Padome iekļāva savos 2012. gada Secinājumos par veselīgām vecumdienām²⁵. Minētajos secinājumos Komisija tiek aicināta atbalstīt labāku ES Fiziskās aktivitātes pamatnostādņu izmantošanu dalībvalstīs un izstrādāt stratēģijas cīņai pret tādiem riska faktoriem, kā, piemēram, nepietiekama fiziskā aktivitāte.

Jauni noteikumi par to, lai attīstītu kvalitatīvu statistiku par fizisko aktivitāti, tika iekļauti Eiropas statistikas programmā laika periodam no 2013. līdz 2017. gadam.²⁶ Komisija ir uzsākusi Eiropabarometra aptauju par sportu un fiziskajām aktivitātēm, kuras rezultātiem vajadzētu būt pieejamiem 2014. gada sākumā.

2.9. 9. darbība. Ieteikt veidus, kā uzlabot datu ievākšanu, lai izmērītu ES sporta nozares sniegtos ekonomikas ieguvumus saskaņā ar Viļņas Definīciju un izvērtētu rezultātus

2006. gadā uzsāktais darbs ES līmenī, lai izveidotu kopēju Eiropas pieeju sporta ekonomiskās ietekmes izmērīšanai, veicināja vienošanos par Viļņas Sporta definīciju, kas būtu pamats datu ievākšanai un apstrādei valsts līmenī un kalpotu kā saskaņota sistēma sporta satelītkontu (*SSA*) radīšanai. *SSA* nodrošina makroekonomikas statistiku par sporta ekonomiku. Turpmāku progresu varētu panākt, lai uzlabotu pierādījumu bāzi par sporta nozares ekonomisko nozīmīgumu un tās potenciālu un lai sekmētu plašāku politikas mērķu, piemēram, stratēģijas *Eiropa 2020*, sasniegšanu. Smeļoties iedvesmu no 2011. gada Paziņojuma par sportu, Darba plāna, 2012. gada Padomes Secinājumiem par pierādījumu bāzes par sporta nozares ekonomisko nozīmīgumu uzlabošanu²⁷ un pēc intensīvas sadarbības ar Sporta statistikas jautājumu ekspertu grupu (*XG STAT*), sešas dalībvalstis (AT, CY, DE, NL, PL, UK) un CH ir radījušas savas valsts *SSA*. Procesā ir iesaistījušās arī citas dalībvalstis. Grupas darba rezultātiem, piemēram, rokasgrāmatām par *SSA* izveidošanu, šajā kontekstā bija būtiska nozīme. 2011./2012. gadā tika veikts pētījums par ieguldījumu sporta ekonomikas izaugsme

²¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:393:0022:0025:EN:PDF>

²² COM(2013) 603 galīgā redakcija.

²³ http://ec.europa.eu/sport/news/documents/hepa_en.pdf

²⁴ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st17/st17468.en12.pdf>

²⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:396:0008:0011:EN:PDF>

²⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0928:FIN:EN:PDF>

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:393:0020:0021:EN:PDF>

un nodarbinātību ES²⁸. Tas liecina, ka 1,76 % no ES mēroga bruto pievienotās vērtības un 2,12 % no kopējās nodarbinātības ir saistīti ar sportu²⁹. Padome savos 2013. gada Secinājumos par jauniešu bezdarbu³⁰ uzsvēra, ka izaugsme sportā ir saistīta ar intensīvu nodarbinātību un tāpēc sportam ir potenciāls dot ieguldījumu cīņā pret bezdarbu. *XG STAT* iesniedza arī priekšlikumus par turpmākajām prioritātēm, cita starpā pamatojoties uz 2013. gada pētījumu par iespējamo nākotnes sporta pārraudzības funkciju Eiropas Savienībā³¹.

2.10. 10. darbība. Ieteikt veidus, kā stiprināt solidaritātes mehānismus sportā

Pamatojoties uz ES pētījumu par finansējumu tautas sportam Eiropā³², Sporta ilgtspējīga finansējuma jautājumu ekspertu grupa (*XG FIN*) vērsa uzmanību uz galvenajiem valsts un privātajiem finansējuma avotiem, kas ietekmē solidaritātes mehānismus sportā, un noteica iespējas, kā sporta kustība var piesaistīt līdzekļus un izmantot publiskā un privātā sektora investīcijas, kā arī norādīja uz šķēršļiem, kas to kavē. Grupa jo īpaši norādīja uz a) attīstības nepieciešamību attiecībā uz norādījumiem par to, kā piemērot ES valsts atbalsta tiesību aktus sporta jomā, b) norāžu nozīmīgumu attiecībā uz PVN režīmu, ko piemēro bezpeļņas sporta nozarē, c) ES struktūrfondu izmantošanas nozīmi sporta atbalstīšanā un d) ņemot vērā sporta finanšu ilgtermiņa ilgtspēju, uz nepieciešamību īstenot reformu pasākumus, lai nodrošinātu sporta komerciālā īpašuma tiesību aizsardzību un lai veicinātu sabiedrības atgriešanos pie tautas sporta. Komisija ir uzsākusi pētījumu, lai analizētu sporta jomas organizētāju tiesības Eiropas Savienībā.³³ Viedokļu apmaiņa attiecībā uz grupas ieteikumiem tika pastiprināta Īrijas prezidentūras laikā.

Attiecībā uz valsts atbalstu Komisija ir izstrādājusi visaptverošu reformu programmu “ES valsts atbalsta modernizācija” (VAM), kas lika pārskatīt vairākus savstarpēji saistītus instrumentus. Pēc tam — 2013. gada jūnijā — Ministru Padome oficiāli pieņēma divas pārskatītas regulas par valsts atbalsta izņēmumiem (Pilnvarojuma regula) un procedūrām (Procesuālā regula). Pilnvarojuma regula ievieš jaunas atbalsta kategorijas, tagad iekļaujot arī sportu, par kurām Komisija var pieņemt attiecīgu lēmumu, atbrīvojot tās no iepriekšējas paziņošanas pienākuma (“grupveida atbrīvojumi”).³⁴ Komisija tagad varēs pieņemt regulējumus, kas nosaka kritērijus, saskaņā ar kuriem atbalsts šajās kategorijās var tikt atbrīvots no paziņošanas pienākuma.

3. DARBA METODES UN STRUKTŪRAS

Papildus esošajām ES sadarbības struktūrām attiecībā uz sportu, Darba plānā tika ieviestas jaunas darba metodes, piemēram, sešas ekspertu grupas (*XG*), un tika izteikts aicinājums uz ciešu un strukturētu sadarbību sporta nozarē. Komisija uzskata, ka Darba plāns ir palīdzējis stiprināt sadarbību sporta jomā. To apstiprina arī apspriežu rezultāti — gandrīz visas dalībvalstis pauda vispārēju atbalstu Darba plānā ieviestajām struktūrām un vienojās, ka tās ir uzlabojušas politisko koordināciju sporta jomā ES līmenī, kā arī sadarbību starp ES un sporta kustību. Dalībvalstis arī pozitīvi novērtēja no Komisijas saņemto atbalstu, mutisko un

²⁸ Pēdējā ziņojuma redakcija, 2012. gada novembris: <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/f-studies/study-contribution-sports-economic-growth-final-rpt.pdf>

²⁹ Dati ir balstīti uz “plašu definīciju”, t. i., ņemot vērā tikai tiešu ietekmi, nevis pavairošanas efektu no starppatēriņa preču piegādātājiem. Apkopotie dati, kā arī struktūras dažādās dalībvalstīs būtiski atšķiras. http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/139733.pdf

³⁰ <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/f-studies/final-rpt-may2013-study-monitoring-function.pdf>

³¹ http://ec.europa.eu/internal_market/top_layer/services/sport/study_en.htm

³² Paziņojums par līgumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2012. gada 6. jūlijā (2012/S 128-211223).

³³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:204:0011:0014:EN:PDF>

rakstisko ziņošanas kārtību un novērotāju iesaistīšanu. Sporta jomā ieinteresēto personu izteiktie viedokļi kopumā apstiprināja šo pozitīvo vērtējumu. Tomēr Komisija arī piekrīt dalībvalstu un ieinteresēto personu izteiktajam viedoklim, kas norāda uz šo struktūru nepilnībām.

3.1. Ekspertu grupu darbs

3.1.1. Vispārējs novērtējums

Pamatā sistēma, kad dalībvalstis ieceļ *XG*, par ko paziņo Padomei, tomēr saņemot Komisijas atbalstu, ir darbojušies labi, — *XG* ir devušas rezultātus saskaņā ar savām pilnvarām, sasniedzot politikas rezultātus, kas radīja informatīvo pamatu Padomes dokumentu izstrādei, sniedzot ieguldījumu politikas debatēs par sportu ES līmenī vai ietekmējot politikas izstrādi un īstenošanu dalībvalstīs. Tas tika sasniegts, jo īpaši pateicoties tam, ka uzmanība tika vērsta uz dažām prioritātēm un pastāvēja *XG* pilnvarojums, kas definē darbības, sasniedzamos rezultātus un izpildes grafiku. Komisija uzskata, ka līdzīgu sistēmu ar labiem panākumiem varētu izmantot arī turpmākajā darba plānā, ņemot vērā konkrētus jautājumus, kas iztirzāti turpmāk tekstā.

3.1.2. Konkrēti jautājumi

Nodrošināt augstu un saskaņotu līdzdalības līmeni sešu sporta jomas *XG* darbā ES līmenī ir bijis liels izaicinājums. Dalībvalstu sporta nozares nevarēja iecelt ekspertus visās grupās; ne visi eksperti varēja piedalīties visās tikšanās reizēs un ne visi eksperti bija oficiālas valsts amatpersonas — daži no viņiem pārstāvēja nevalstisko sektoru. Kaut arī šie pēdējie pārstāvji bija paredzēti, lai atspoguļotu savu valdību viedokļus, šķita, ka viņiem ne vienmēr ir skaidri noteiktas pilnvaras, lai to veiktu. Tāpēc grupu sastāvs nebija viendabīgs, bet ietvēra sevī dažāda līmeņa pārstāvību, kā arī dažādu zināšanu līmeni. Neskatoties uz novitāti grupas darba grafikā, ieviešot galvenos ekspertus konkrētu rezultātu sasniegšanai, konkrētus darba rezultātus bieži vien varēja panākt tikai izveidojot papildu “ekspertu grupas”, kā arī, saņemot atbalstu no Komisijas darbiniekiem, kas pārsniedza to sākotnējo atbalsta lomu, kura tika paredzēta Darba plānā. Jaunajā darba plānā varētu ieviest sistēmu, kas ļautu dalībvalstīm to ierobežotos resursus veltīt būtiskākajiem jautājumiem.

Prioritārās darbības, kas aprakstītas Darba plāna pielikumā, sniedza *XG* politiskas pilnvaras, bet dažos gadījumos tās nebija formulētas pietiekami skaidrā veidā. Vairākas dalībvalstis konstatēja, ka sanāksmēs vajadzētu vairāk laika veltīt aktuāliem jautājumiem, kā arī informācijas un labākās prakses apmaiņai. Dažas DV ierosināja stiprināt sadarbību un informācijas apmaiņu starp grupām un precīzāk attiecināt vēlamos rezultātus konkrētiem atbilstošiem dalībniekiem.

XG sasniegtie rezultāti, ko iesniedza darba grupas sporta jomā, daudzos gadījumos deva informatīvo pamatu politiskajām diskusijām par sportu ES līmenī. Daļa no grupu sasniegtajiem rezultātiem, piemēram, pamatnostādnes vai ieteikumi, būtu vispirms jāievieš un tikai tad to vērtību valsts politikā varētu pienācīgi novērtēt.

Visi iesaistītie dalībnieki atzinīgi uzņēma ierosinājumu, ka ieinteresētās personas sporta jomā varētu piedalīties *XG* darbā kā novērotāji. Tomēr dalībvalstis arī uzskatīja, ka novērotāju skaits dažās grupās bija pārāk augsts, neatstājot pietiekami daudz iespēju diskusijām starp pašiem grupas dalībniekiem. Lai arī ir jāturpina mijiedarbība ar “citiem dalībniekiem”, jaunais darba plāns tikai iegūtu, ja tiktu precizēta sporta jomā ieinteresēto personu loma saistībā ar tām struktūrām, kas galvenokārt paredzētas dalībvalstu pārstāvjiem.

3.2. Strukturēts dialogs ar sporta nozari

3.2.1. Vispārējs novērtējums

Strukturēts dialogs ar sporta jomā ieinteresētajām personām Darba plānā tika vēl vairāk nostiprināts, ieviešot praksi, saskaņā ar kuru sporta pārstāvji rīko apmaiņu ar dalībvalstīm XG ietvaros un, lai arī mazākā mērā, izmantojot Padomes organizētas augsta līmeņa dialoga sanāksmes. Izveidotais, Komisijas vadītais strukturētais dialogs par sportu ir ticis saglabāts ar tālākejošiem panākumiem, ar gada sporta forumu kā galveno ES apmaiņas platformu ieinteresētajām personām sporta jomā. Turklāt ikgadējais augsta līmeņa dialogs starp Komisiju un Starptautisko Olimpisko komiteju tika ieviests 2013. gadā kā līdzeklis, lai padziļinātu divpusējo sadarbību.³⁵ Komisija uzskata, ka tādējādi varētu panākt ES dialoga attīstību sporta nozarē, taču turpmāk ir iespējams to vēl vairāk stiprināt, risinot konkrētus jautājumus, kas minēti turpmāk.

3.2.2. Konkrēti jautājumi

Ar ES jauno sporta politikas lomu, to sporta jomas dalībnieku skaits, kas vēlas paust savu viedokli ES līmeņa darbā, pēdējos gados ir ievērojami pieaudzis. ES iestādes saskaras ar problēmu, kā vadīt iekļaujošu strukturētu dialogu par sportu ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, vienlaikus nodrošinot tā nepārtrauktu efektivitāti. Neskatoties uz tā lielo vērtību, tikai nedaudzas dalībvalstis izveidoja regulāru dialogu par ES sporta jomas jautājumiem ar valstu ieinteresētajām personām sporta jomā.

Komisija piekrīt apspriedēs izteiktajam viedoklim, ka varētu tikt vēl vairāk uzlabots strukturētais dialogs Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes (EYCS padome) rīkotajās pusdienās, jo pastāv uzskats, ka tas nav sasniedzis izvirzītos mērķus.

Sporta nozares viedoklim ir jāturpina spēlēt svarīgu lomu, izstrādājot un īstenojot ES politiku un veicot ar sportu saistītās darbības. Jaunais darba plāns varētu izveidot labākas dialoga struktūras, kas paredz šādu iespēju.

4. DAŽI SECINĀJUMI NĀKOTNEI

4.1. Prioritātes turpmākajam darbam

Daudzas prasmes sporta jomā ietilpst dalībvalstu atbildībā. Tāpēc ir svarīgi, ka prioritātes jaunajā ES darba plānā ir vērstas uz darbībām, kas sniedz nepārprotamu pievienoto vērtību ES līmenī. Padome izvērtēs savas prioritātes attiecībā uz jaunu darba plānu, ņemot vērā šādas darbības. Tādējādi Komisija uzskata, ka nākotnes prioritātēm ir a) jābūt saskaņā ar visaptverošajām prioritātēm ES ekonomikas un sociālās politikas darba kārtībā un jāveicina to īstenošana, b) jābūt balstītām uz sasniegumiem, kas gūti saskaņā ar pašreizējo darba plānu, jo īpaši, īstenojot darba rezultātus, c) jāaptver citas būtiskas prioritārās sadarbības jomas (kā minēts 2011. gada Paziņojumā par sportu vai aktuāliem jautājumiem) un d) jāatspoguļo nepieciešamība integrēt sportu citās politikas jomās. Paturot to prātā, turpmākais darba plāns varētu ietvert šādus tematus³⁶:

1) Sports un sabiedrība, tostarp veselību veicinošas fiziskās aktivitātes (HEPA):

- sociālā iekļaušana un sports: turpmākajā sadarbībā sporta jomā vajadzētu pievērst uzmanību jautājumiem par sociālo iekļaušanu, jo īpaši, sekojot līdzi darbam par

³⁵ Padomes un Komisijas pieeja strukturētajam dialogam tika noteikta šādos politikas dokumentos: OV C 322/1, 7.11.2010.; COM(2007) 391 galīgā redakcija; COM(2011) 12 galīgā redakcija. Komisija ir arī izstrādājusi noteikumus par dalību sporta forumā.

³⁶ Tas, ka daži jautājumi šajā paziņojumā nav līdz galam izstrādāti, nenozīmē to, ka tie Komisijai nešķiet svarīgi, bet gan to, ka esošās politikas dokumenti ir pietiekams pamats, lai tos risinātu.

dzimumu līdztiesības tēmu, kas tika uzsākts 2013. gadā. Ekspertu darbs varētu padziļināt zināšanas par jautājumiem saistībā ar līdzdalību, koučingu, vadību, uzmākšanos (personas aizskaršanu), kā arī ar stereotipiem, un veikt labas prakses un ideju apmaiņu, lai veicinātu dzimumu līdztiesību sportā;

- HEPA: prioritāte būs 2013. gada Padomes Ieteikuma īstenošana ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm ES līmenī un PVO, kā arī pašreiz notiekošo procesu koordinācija. Jomas, kas prasa politisku uzmanību, ietver arī fiziskās aktivitātes izglītības vidē un sadarbību ar veselības aprūpes nozari. Darbā ekspertu līmenī jāpievērš uzmanība ar HEPA saistītiem jautājumiem, kā, piemēram, mazkustīgs dzīvesveids, traumu profilakse, kā arī īpaša riska grupas;
- izglītība un apmācība sportā: jāturpina darbs, piemēram, organizējot partneru sanāksmes par divējādās karjeras pamatnostādņu īstenošanu un sporta kvalifikāciju iekļaušanu NKI. Jautājums par starptautisku sporta federāciju kvalifikācijām un to saistību ar NKI un EKI būtu jārisina ES līmenī. Pastiprināta uzmanība jāpievērš sporta sniegtās neformālās mācīšanās atzīšanai, kā arī ar sportu saistītajai jauniešu nodarbinātībai, tostarp, jaunu talantīgu sportistu paralēlas profesionālās izaugsmes izglītības daļai.

2) Sporta ekonomiskā dimensija:

- pierādījumu bāze sportam: jāturpina darbs ekspertu līmenī, lai apkopotu papildu informāciju un datus par sportu un fiziskajām aktivitātēm, balstoties uz pastāvošajām metodēm. Uzmanība būtu jāpievērš tam, lai stiprinātu pierādījumus par ekonomisko pusi, piemēram, par sporta lomu nodarbinātības iespēju palielināšanā un veselības aprūpes ietaupījumu gūšanā;
- sporta ilgtspēja: turpmāka darbība Padomes līmenī varētu palīdzēt nodrošināt, ka sporta jomas intereses tiek integrētas ES politikā, kas ietekmētu sporta struktūru un darbību finansēšanu. Ekspertu darbs varētu vēl vairāk precizēt jaunizveidotā ES tiesiskā regulējuma (piem., valsts atbalsta jomā) ietekmi uz sporta finansējumu un varētu sniegt konkrētus norādījumus; dialogam ar sporta organizācijām ir jāturpina stiprināt turpmākus solidaritātes mehānismus sportā; ekspertu darbam vajadzētu izpētīt liela mēroga sporta pasākumu ekonomisko, sociālo un vides ilgtspējību.

3) Godprātīgums sporta nozarē:

- antidopings: jāturpina darbs, lai vērstu uzmanību uz atbilstības nodrošināšanu ES tiesību aktiem un aizsargātu sportistu tiesības. Dalībvalstīm īstenojot 2015. gada PAA Kodeksu, ES vajadzētu piedāvāt savu palīdzību PAA, Eiropas Padomei un dalībvalstīm, lai izstrādātu attiecīgas nesaistošas vadlīnijas. Būtu jāattīsta darbs pie dopinga lietošanas aizkavēšanas, pamatojoties uz 2012. gada Padomes secinājumiem. Varētu atkal aktualizēt jautājumus, kas noteikti Komisijas dokumentos, piemēram, saistībā ar nelegālo tirdzniecību un iespējamām krimināltiesību iniciatīvām, kā arī sociālā dialoga izmantošanu;
- cīņa pret negodīgu spēļu rezultātu noteikšanu: darbs tiks turpināts, jo īpaši, lai nodrošinātu iepriekšminēto ieteikumu īstenošanu saistībā ar paraugpraksi ar derībām saistīto spēļu rezultātu noteikšanas novēršanai un apkarošanai, un turpmākās Eiropas Padomes Konvencijas pret manipulācijām ar sporta sacensībām īstenošanu;
- jauno sportistu fiziskā un morālā godprātīguma aizsardzība: ir jāpēta veidi, kā aizsargāt jaunos sportistus un atbalstīt ētisku rīcību, jo īpaši attiecībā uz seksuālo uzmākšanos.

Ar sportu saistītā nodaļa programmā *Erasmus+* sniegs finansiālu atbalstu tautas sportam un ietvers virkni rīku, lai atbalstītu sadarbību un atbilstošu rīcību lielākajā daļā no šīm jomām.

4.2. Darba metodes un struktūras

Balstoties uz pirmā darba plāna pozitīvo pieredzi un tajā pašā laikā risinot iepriekš konstatētās problēmas, Komisija saskata vērtību pielāgotās darba metodēs, kas ļautu attiecīgajiem dalībniekiem efektīvi sadarboties, lai aptvertu iepriekš minētās prioritātes saistībā ar jaunu darba plānu. Pamatojoties uz saviem novērojumiem un atbildot uz apspriedēs izteiktajiem viedokļiem, Komisija secina, ka būtu lietderīgi ieviest šādus uzlabojumus un aizstāt pašreizējo darba kārtību:

- Šobrīd pastāvošo sešu ekspertu grupu vietā būtu jāizveido trīs “Sporta Stratēģijas grupas” (SSG), katru no kurām pārstāvētu dalībvalstis un Komisijas pārstāvji, un tām būtu jāaptver galvenās vispārējās prioritātes ES sadarbībā sporta jomā, t. i., “Sports un sabiedrība, tostarp *HEPA*”, “Ekonomiskā dimensija sportā” un “Godprātīgums sporta nozarē”. SSG varētu kļūt par attīstību virzošo spēku (t. i., atbildēt par sasniegto rezultātu īstenošanu saskaņā ar pašreizējo darba plānu) un apmainīties ar viedokļiem par attīstību, kas panākta, īstenojot jauno darba plānu. Tie būtu arī atbilstoši forumi, lai risinātu sporta jomas integrēšanu, pārrunātu aktuālos jautājumus un apmainītos ar labāko praksi, tostarp saistībā ar rezultātiem, kas sasniegti, īstenojot programmu *Erasmus+*. SSG varētu sagatavot iesniegumus Padomes struktūrām, jo īpaši saistībā ar tādām tēmām, kurām nepieciešams politisks atbalsts vai kuru attīstībai jāseko. Komisija varētu sniegt atbalstu SSG un piedalīties grupu darbā, lai sniegtu norādījumus un nodrošinātu nepārtrauktu iesaistīšanos. SSG pienākumiem ir jābūt skaidri definētiem, pamatojoties uz Padomes pieprasītajiem konkrētajiem rezultātiem un attiecīgajiem termiņiem.
- Saistībā ar īpašiem tehniska rakstura uzdevumiem darbs būtu jāorganizē ekspertu līmenī. “Ekspertu grupas” (*GoE*), kas atrodas SSG aizgādībā, būtu jāveido tā, lai turpinātos darbs, kas uzsākts saskaņā ar pašreizējo darba plānu, kā arī lai tiktu īstenoti jauni uzdevumi, kas prasa īpašas zināšanas.
- Lai cieši iesaistītu sporta jomā ieinteresētās personas jaunā darba plāna īstenošanā, būtu jāveido dialoga platformas, kuras atbilst triju SSG būtībai un kuras vada Komisija un SSG priekšsēdētājs. Izvēlētie pārstāvji no šīm platformām tiktu uzaicināti uz SSG sanāksmi, lai pārstāvētu ieinteresēto pušu viedokli.
- Pašreizējais strukturētais dialogs-pusdienas, ko organizē Padome, jāaizstāj ar vienu no šādām iespējamām sanāksmēm, ko sasauc prezidentvalsts, iesaistot ES valsts iestāžu un sporta kustības vadošos pārstāvjus³⁷:
 - divas augsta līmeņa tikšanās gadā, katras prezidentūras termiņa sākumā, lai risinātu prioritāros jautājumus attiecīgajā semestrī;
 - divas augsta līmeņa tikšanās gadā, viena vērsta uz aktuāliem jautājumiem saistībā ar profesionālo sportu, otra — uz aktuāliem jautājumiem saistībā ar tautas sportu;
 - ikgadēja augsta līmeņa tikšanās pirms Padomes sēdes vai kā daļa no neformālās ES sporta ministru sanāksmes.

³⁷ Saskaņā ar Padomes 2010. gada 18. novembra Rezolūciju par ES strukturizētu dialogu par sportu (sk. FN 35).

Šādas darba struktūras priekšrocības ir šādas: a) tā saglabā attiecīgo grupu skaitu un ar to saistītās tikšanās pārvaldāmā līmenī, ņemot vērā dalībvalstu ierobežotos resursus un vienlaikus reaģējot uz politikas vajadzībām, b) tā seko līdzi pašreizējā darba plāna rezultātiem, tomēr nodrošinot iespēju arī risināt jaunas prioritātes, c) tā paredz viendabīgu grupu sastāvu un nošķir politiku no ekspertu līmeņa darba un d) tā stiprina strukturētu dialogu ar ieinteresētajām personām sporta jomā.

5. SECINĀJUMS

Eiropas Parlaments, Padome, Reģionu komiteja un Ekonomikas un sociālo lietu komiteja tiek aicinātas ņemt vērā šo ziņojumu.

Prezidentūra ir aicināta pieņemt šo ziņojumu kā pamatu nākamā ES sporta darba plāna sagatavošanā 2014. gada pirmajā pusē.

Domājot par nākamo ES sporta darba plānu, Padome tiek aicināta šā plāna ietvaros izskatīt prioritātes turpmākajam darbam un ieviest pārskatīto darba kārtību, kas izklāstīta šajā ziņojumā.